

[Valbak.]

Dengang havde vi ingen meget omfattende omsorgslov. Det har vi i dag. Vi havde ikke bestemmelser, der forpligtede det offentlige til at sørge for plejehjemsplads, hvis helbredet tilsagde det. Det har vi i dag. Vi havde ingen pligt til at yde hjemmehjælp. Det har vi i dag. Vi havde ikke mulighed for og pligt til at ændre en lejlighed, så den svage kunne leve i den, og ingen støtte med nødvendige hjælpemidler. Alt det skal vi yde i dag også.

Lad mig illustrere forskellen med et par tal i kroner. I 1947 udgjorde det, der var datidens omsorgsbudgetter, d. v. s. udgifterne til aldersdomshjem, 28 mill. kr. om året eller et beløb, som svarede til 8 pct. af de samlede pensioner. I 1970 er omsorgsbudgetterne 50 gange større eller henimod 1,5 milliarder kr., og det beløb svarer til ikke 8 pct., men til 20-25 pct. af pensionerne i dag. Sagt på en anden måde: over omsorgsbudgetterne imødekommer vi i dag det særlige behov, pensionisten kan have for bi-stand, med et beløb, der er 30 gange større end det særlige alderstillæg, der tjener samme formål.

Der er ét forhold mere, man må hæfte sig ved, når forslaget skal bedømmes. Det er, at det økonomiske behov for den typiske familie stiger til det punkt, hvor børnene begynder at flyve fra reden. Fra da af falder det almindelige behov jævnt indtil livets ende. Så er det rigtigt, at for nogle opstår der på et tidspunkt behov for en hjælpende hånd, en plads på et plejehjem, en eller anden forbedring af boligen, en ny bolig osv. Disse behov er det meningen at omsorgsloven skal dække, når de opstår, og det hvad enten pensionisten er over eller under 80 år.

Socialforskningsinstituttet har foretaget undersøgelser af de ældres levevilkår inden for de seneste år. Disse undersøgelser viser bl. a. — det fremgår af publikation nr. 33, side 130 — at de, der har svært ved at klare sig selv uden hjælp, finder vi i alle aldre. Antallet stiger nok noget med stigende alder, men stigningen er ikke nær så stor, som man skulle forestille sig.

Videre hedder det i samme publikation, igen side 130:

„Selv blandt de ældre på 80 år og derover finder man at der er forholdsvis få, der er begrænset i deres mobilitet. Særlig

de ældre mænd synes at klare sig godt i så henseende. Blandt kvinderne er vanskelighederne noget større.“

Undersøgelsen siger altså tydeligt og klart, at det er individuelt virkende midler, der skal til for at kompensere svagelighed hos pensionister, og at disse midler skal kunne virke over hele aldersskalaen. Denne egenskab har omsorgsloven og pensionslovens rådighedsbestemmelser. Den generelle bestemmelse, som nu søges ændret, har ikke denne egenskab. Vi finder på denne baggrund, at den foreslåede ændring og den deraf følgende besparelse er fuldt forsvarlig. Vi deler ikke hr. Bundvads betænkeligheder, og vi skal anbefale lovforslaget.

Anders Uhrskov: Det lovforslag, der her er til behandling, udgør en del af det pund kød, som socialministeren skal aflevere, for at dette land kan blive frelst fra fallitten. Det er en køn buket. Den er rettet mod de ældste, den er rettet mod de yngste, den er rettet mod kommunerne, og den er rettet mod priserne. Det gør ondt hvert eneste sted, disse love skærer, og statens finanspolitiske situation bliver ikke frelst af den grund.

Det foreliggende lovforslag belaster de spinkleste og mest overbelastede skuldre i samfundet yderligere. Så kan man spørge, om socialministeren har glæde af at spare 60 mill. kr. i 1971-72. Jeg ved det ikke. Det er knap 1½ pct. af socialministerens budget, det drejer sig om. Men det rammer og rammer hårdt på de ældste grupper i samfundet. Man kan i det hele taget spørge om nytten af den såkaldte støvsugerbandes virksomhed, en virksomhed, som man virkelig kan karakterisere som udenomsparlamentarisk. Kan sådan et ekstra ryk i den finanspolitiske bremse på nogen måde erstatte det behov, der er for en prioritering og styring af de offentlige finanser? Vi mener det ikke.

Alderstillæggets bortfald vil ramme de borgere, der er født efter 1. april 1891, efterhånden som de bliver 80 år. Nu begrundes man formelt bortfaldet med, at kommunerne har pligt til at sørge for en hjemmehjælpsordning, der dækker den hjælp, som alderstillægget oprindeligt sigtede imod. Men